

[Elmquist.]

melsen kom til at lyde: alle hidtil vedtagne love og anordninger, der er i strid med grundloven, er uden gyldighed. Det lykkedes dem at få vedtaget dette med 65 stemmer mod 58, men efter at denne ændring var vedtaget, blev selve paragraffen stemt ud, fordi der var så stor uenighed blandt grundlovsfædrene om, hvorledes man skulle løse dette spørgsmål, at man mente, det var bedst at lade det stå åbent til afgørelse, efter som tiderne måtte udvikle sig.

Det er sandheden om dette spørgsmål: der fandt ingen afgørelse sted i den grundlovgivende forsamling, man ønskede at udskyde det og overlade til forholdene at afgøre, hvorledes spørgsmålet om, hvilken ret domstolene skulle have, burde løses.

Når den højtærede formand citerer, er han jo så elskværdig at nævne, hvorfra han har taget citaterne, og det giver også et vist troværdighedens skær, et troværdighedens skær, som den højtærede formand naturligvis ikke behøver at forlene sig med, for han er jo i sig selv meget troværdig, og vi ved, at han, i hvert fald ikke med vilje, gør noget forkert. Det giver altså et særligt troværdighedens skær, samtidig med at det ikke indeholder megen garanti, for det er jo meget vanskeligt at sidde og følge med i rigsdagstidende og springe fra det ene sted til det andet. Men der var i alt fald et citat, som jeg ikke synes den højtærede formand var særlig heldig med, hvad korrekthed angår. Den højtærede formand henviste til Nellesmanns stilling med hensyn til Højesterets tagen sig denne magt, og så citerede den højtærede formand pag. 4698, hvor Nellesmanns udtalelser var refereret, men citerede kun det sidste stykke af, hvad Nellesmann havde sagt, glemte derimod at citere det første stykke, hvori Nellesmann siger:

„Ingen tvivler på, at i domssager er den højeste og øverste myndighed hos Højesteret, og selvom dens afgørelse af en sag måtte være stridende mod grundloven eller måtte tillægge højesteret en kompetence, den ikke har, er herved intet at gøre. Højesterets dom må alligevel være den endelige og afgørende norm for det omprocederede forholds afgørelse.“

Hvorfor tog den højtærede formand ikke det med? For det siger klart og tydeligt, at Nellesmann siger, at højesteretsdommen må være den endelige og afgørende norm for det omprocederede forholds afgørelse.

Jeg skal ikke komme ind på, hvordan forholdet er i andre lande. Det er rigtigt,

at det kun er i Norge og Amerika, man har denne prøvelsesret, men man kan efter min mening intet slutte deraf. Det afgørende er, om vi mener, prøvelsesretten er en naturlig sikring at have for borgerne for, at grundlovens bestemmelser bliver overholdt. Under normale forhold er det ikke nødvendigt, men der kan komme unormale forhold, hvor det kan have sin betydning at have denne prøvelsesret, og selv under normale forhold er det naturligt, at borgerne har adgang til at gå til domstolene. Man kan lade dem gøre det med så meget mere ro, som det har vist sig, at Højesteret bruger denne prøvelsesret med megen nænsomhed og varsomhed, med så stor nænsomhed og varsomhed, at Højesteret indtil dato ikke har underkendt en eneste af rigsdagen vedtagne lov. Det tjener også rigsdagen til ære, at lovene har været sådan, at Højesteret har kunnet anerkende dem. Men når Højesteret udøver denne funktion med så stor forsigtighed og nænsomhed, tror jeg alligevel, det er fornuftigt, at man fra borgerens side fastholder denne ret til at få lovene prøvet, og at rigsdagen bøjer sig trygt for landets øverste ret og siger: lad den afgøre, hvor der er strid imellem os og borgerne. Og hvis Højesteret kommer til et resultat, der er lovgivningen imod, så har lovgivningsmagten jo den udvej at foreslå en grundlovsændring og at få lovbestemmelsen ændret ved en grundlovsændring, den naturlige vej, som anvises gennem grundlovens § 94.

Jeg vil gerne til slut endnu en gang sige, at det, den højtærede formand skulle have sagt heroppe fra formandsstedet, var ikke, at der er strid om dette, men derimod, hvis det skulle have været en objektiv belæring: i dag har domstolene denne ret; hvorvidt domstolene bør have denne magt, er der strid om, men vi vil bøje os for, at i dag er det gældende retspraksis.

Steincke: Som den fremragende procedør, det ærede medlem formentlig er, endte han, som han begyndte, med at kritisere formanden. Nu er det jo ikke almindeligt, at man kritiserer formanden, og jeg har endnu mindre lyst til det, end det ærede medlem havde, navnlig ikke efter at jeg har sagt, af hvilke grunde jeg gav den rent faktiske meddelelse, hvis rigtighed overhovedet ikke kan bestrides.

Det ærede medlem citerede for sin opfattelse den afgående højesteretspræsident Troels G. Jørgensens senere anskuelse. Jeg kender godt denne opfattelse, det citat, det